

Ardeul

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele informații politice și știri sportive

Redactor responsabil:
THEODOR RECULESCU

Abonamente:

1 an: 100 lei; jumătate de an: 50 lei.
Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația:

ARAD, BUL. FERDINAND 5.

Telefon 333.

De Luni, până Luni Situația Ordinului minorit

Bocancul frumosului Adolf a rupt pergamentul dela Versailles, iar pentru a stârpi șomajul în Germania, cancelarul a hotărât ca toate fabricile să intre în activitate pentru a produce material de războiu, echipamente și alimente. O altă parte din șomeri au fost înrolați în batalioanele de asalt sporindu-se armata Reichului la 800 mii oameni. Și ce mândru trebuie să fie dl. Adolf Hitler, investit și cu demnitatea lui Hindenburg, când trece în revistă trupele în rândul cărora e și fostul kronprinz!

De cele două note de protest — franceză și italiană — nici n'a vrut să știe Führer-ul. El o ține una și bună, șomajul trebuie stârpt completamente în Germania. Dl. Hitler n'a precizat însă, dacă nu înțelege cumva că și șomerii trebuie stârpiți...

Și în timp ce nemții se înarmează de zor, noi discutăm afacerea Skoda, lucrăm la alcătuirea bugetului pe anul viitor, etc. Cu un cuvânt, ne distrăm de mama focului.

Și ne fu dat mai degrabă să vedem o elevă „dintr'a cincina” născând un copil, decât să vedem terminată chestiunea Skoda. Dar drăcoica (pardon domnișoara, adică... doamna „elevă”) a reușit să-și combine mai repede socotelile amoroase, decât C. F. R.-ul și N. F. R.-ul tarifele.

Și în timp ce poliția americană caută încă pe micul Lindbergh, generalul Dumitrescu, fostul comandat al Jandarmeriei, caută un tap ispășitor. Și până s'o termina afacerea Skoda și s'or împăca național țărăniștii, se vor aplica sancțiunile și celor cari au săvârșit neregulile dela Jandarmerie.

Căci — vedeți d-voastră — deocamdată parlamentarii noștri s'au întins la vorbă pe chestia Skoda și au amânat închiderea Corpurilor Legiuitoare la 15 Aprilie, în timp ce național-țărăniștii — din ambele tabere — se cinstesc la banchete.

Singur dl. Hitler s'a încredințat, desmintind oficial știrea apărută în ziarele engleze, după care d-sa ar fi declarat că războiul dintre Germania și Uniunea Sovietică este inevitabil de acum în treizeci de ani.

Are dreptate dl. Hitler: la ce ar mai aștepta treizeci de ani?

Ei, dar până și americanii au intrat la grije. Peste Ocean se vorbește cu insistență de un războiu în Europa Orientală, între Germania — căreia i s'ar alătura și Polonia — și Uniunea Sovietică, iar mai apoi Japonia. Faptul

acesta însă n'a împiedecat Franța de a-și întări frontiera spre Germania și de a se gândi să ofere un ajutor material Belgiei în același scop, și nici pe dl. Hitler de a garanta... verbal frontierele tuturor Statelor vecine.

Dar mai văzurăm una bună: Austria cere și ea egalitate de drepturi. Școlile militare austriace au format adevărați cavaleri, oameni de lume, excelenți dansatori, dar proști soldați. Ce-o intenționa oare guvernul austriac să facă cu dânșii de îndată ce-i va reactiva? Poate să reinvie tradiționalele serate dansante?

Ilie Isvoranu

Domeniile Hunyady

In hotarul comunei Săvârșin din județul Arad, se întind vastele domenii ale contelui Hunyady. E inexplicabil faptul cum de au rămas neexpropriate peste zece mii jugăre de pădure, pe lângă pășunile vaste cari formează, împreună cu vechiul castel, patrimoniul contelui Hunyady.

Dar chiar și pășunile urbarianștilor au fost semănate cu anumite plante cari să servească drept hrană epurilor din pădurea contelui, ai cărui moștenitori organizează aici mari vânzături.

În felul acesta se aduce mari prejudicii urbarianștilor din Săvârșin, după ce — repetăm — nu știm prin ce mijloace au rămas neexpropriate atâtea mii de jugăre de pădure.

Se intenționează acum vinderea la licitație a întregii moșii. Credem că ar fi nimerit ca această avere să fie cumpărată de Stat și a-rendată apoi țărănilor pe-imprietărie din împrejurimi.

Renegații sunt, întotdeauna, cei mai înverșunați dușmani ai neamului din care se trag. Lucrul acesta nu mai poate fi pus la îndoială. Activitatea lor însă, dacă se desfășoară într'un Stat unde ei trec drept minoritari, este dăunătoare atât Statului, cât și minorității ale cărei interese pretind că le servesc.

Un caz tipic este al conducătorilor Ordinului minorit din Arad și — desigur — din întreaga Transilvania.

Povestea acestui Ordin călugăresc este următoarea: preoții misionari grupați aici, au decretat acest Ordin drept internațional, urmând a servi, deci, numai interesele religioase ale credincioșilor catolici. În unele locuri însă — cum e și în Arad — Ordinul acesta minorit se substituie parohiilor catolice, reușind astfel a primi subvenții din partea Statului, subvenții cari se dau sub formă de lefuri pentru preoți.

În celelalte State (Franța, Elveția, etc.) Ordinele minorite au fost naționalizate, păstoria credincioșilor făcându-se în spiritul și conform cu interesele Statului respectiv. La noi, în țara tuturor libertăților, activitatea preoților Ordinului minorit, n'a fost măcar verificată, ne-cum îngrădită. Faptul acesta însă nu trebuia să determine pe conducătorii Ordinului minorit arădan, de-a face propagandă iredentistă.

Duplicitatea în care se complac acești preoți (când e vorba de salarizare, atunci Ordinul se transformă subit în parohie romano-catolică, iar când e vorba de răspunderea în fața legilor țării, Ordinul este... internațional) le permite să se desfășoare a activitate iredentistă, de nimic intimidată. Cazul revistei „Vasarnap”, care a trebuit suspendată pentru 15 zile, este elocvent. Iar revista aceasta este condusă de preoți de origine germană, intrați în slujba iredentis-

mului maghiar; de același preoți cari au refuzat să țină elevilor germani cursuri de religie în limba nemtească.

Activitatea acestor renegați este — după cum spun neam — dăunătoare atât Statului, cât și credincioșilor, Statul este prejudiciat prin faptul că toți credincioșii catolici, în urma instigațiilor preoților, nu mai pot

fi cetățeni și funcționari loiali ai Statului român, în timp ce paguba credincioșilor este tot atât de însemnată: Statul se va simți obligat a proceda la desființarea Ordinului minorit.

Chestiunea, dealtfel, a fost pusă de curând de către dl. profesor Onisifor Ghibu, iar actele se găsesc la Ministerul cultelor.

Pavel Novac

De ce întârzie comanda autobuzelor?

Comisia interimară a municipiului Arad, a discutat chestiunea ridicată de dl. ing. Sincăi, directorul secției autobuzelor, pentru procurarea a șapte mașini noi.

Noi am arătat în nenumărate rânduri starea de nedeseris a autobuzelor comunale, mai cu seamă a celor cari circulă pe liniile 4, 5, 6.

Dar dacă în timpul iernii au mai putut fi întrebuințate, apoi în timpul călduros o cursă cu autobuzele de pe cele trei linii menționate mai sus, e un adevărat chin. Hodorogite până la deghinare, pline de praț și fum de ulei, autobuzele de pe cele trei linii au pot fi aerisite. Dacă pentru sănătatea călătorilor răsfeți și e primejdioasă atmosfera din autobuze, atunci își închipue oricine ce trebuie să însemneze acest lucru pentru personalul de serviciu.

Nu putem prinurmăre înțelege care-i motivul că membrii Comisiei interimare nu se grăbesc a da mână liberă d-lui ing. Sincăi pentru ca cele șapte autobuze să încuiască hodorogile de azi, mai cu seamă că secția autobuzelor are disponibilă suma necesară.

Pentru că, secția autobuzelor care până aci a trebuit să acopere deficiențele secției cinematografelei comunale, azi nu mai are această obligațiune, iar una nouă nu i se mai poate impune, deoarece și aceasta este o întreprindere comercială, care trebuie să mulțumească în primul rând clienții, iar nu să acopere nu știm ce goluri bugeta-

re sau nepricepere administrativă. Publicul călător din banii cărui se susține întreprinderea are dreptul la confort și chiar pretinde aceasta.

Începături de condei

D. Brunea-Fox, trimisul special al ziarului „Dimineața” în insulele Malta, a intrat, la prezina plecării, într'un magazin de lingerie pentru doamne, cerând o cămașă treabă negustorului.

— Ce înălțime are doamna? în trabă negustorul.

— Cămașa nu e pentru o doamnă, ci pentru mine.

— ??

— Da, îl lămurii dl. Brunea-Fox, plec mâine cu vaporul la Malta și înțelegi? — În caz de catastrofă, întotdeauna femeile sunt salvate întâiu...

Dl. Octavian Canavea, cunoscutul cronicar sportiv din Oradea, plimbându-se unui deundă cu o simpatică domnișoară, ajunse în fața unei case cu un mic parc și o bancă. Aerul de primăvară (ah!) îi abosise încoajung pentruca a-jungând aici să se odihnească puțin.

După un scurt timp, vine un servitor al casei, care le spune:

— Ridicați-vă, vă rog, banca e de curând vopsită...

— Știm deja și noi acest lucru, dar nu ne putem ridica de aici mai înainte de-a se fi întunecat!

Prin prisma revoluției dela 1937

Ungaria în ajunul unor mari prefaceri

În cursul săptămânii trecute, după cum au anunțat ziarele, partidul micilor agrarieni din Ungaria, prezidat de dl. Eckhardt Tibor, a vrut să țină o întrunire electorală, dar a fost oprit cu jandarmii. Au avut loc apoi ciocniri între participanți și reprezentanții forței publice, ciocniri cari s'au soldat cu opt morți și numeroși răniți.

Decasemeni, cu doi ani în urmă s'a înregistrat la moșia contelui Ștefan Bethlen, un început de răscoală, dar care, la fel, a fost reprimată de jandarmii.

Acstea sunt deci faptele controlabile și cari servesc drept punct de plecare pentru constatări ce urmează să facem.

Faptul divers apărut în ziare așa cum l-am reproduș mai sus, oglindește perfect o stare de spirit a poporului din Ungaria și merită o importanță deosebită.

Dl. Eckhardt Tibor era, acum doi ani, unul dintre cei mai populari oameni politici din Ungaria și seful celui mai puternic partid din această țară. Reîntors din turneu

întreprins în Anglia unde, împreună cu dl. St. Bethlen a înregistrat un categoric eșec, dl. Eckhardt și dat seama că opinia publică engleză e defavorabil Ungariei în primul rând, pentru starea de lucruri care dăinuște și azi peste Tisă și care nu se deosebește cu prea mult de cea din Evul Mediu.

În consecință, a criticat aspru pe dl. Bethlen și a declarat războiu guvernului Gombös. A introdus apoi în programul partidului său reforma agrară și votul universal. Aceste inovații au avut darul de-a mări simpatia poporului, pentru seful partidului agrarian.

În fața acestei situații, contele Bethlen, care sprijini

nea cabinetul Gombös, a cerut primului ministru maghiar să împiedice, prin orice mijloace, activitatea d-lui Eckhardt.

Dl. Gombös a găsit o soluție fericită, care l-a scos pe dl. Eckhardt cu totul din vâltoarea vieții politice interne: președintele agrariilor a fost convins să primească a fi seful delegației ungare la Liga Națiunilor.

Cu toate că, dacă dl. Eckhardt ar fi activat mai de parte la politica internă, avea șanse să ajungă în cel mai scurt timp la guvern, a primit demnitatea ce i s'a oferit, menită să-i asigure o situație comodă.

(Continuarea în pag. 11)

Informațiuni

Dela ministerul de finanțe se comunică: toate salariile pe luna Februarie au fost achitate. In ce privește salariile pe Martie, pe ziua de 23 Martie, situația era următoarea: din totalul de un miliard 107 milioane, cât este de plătit pe întreaga lună n'a mai rămas de plată decât 374 milioane, cari vor fi cu siguranță achitate în cursul acestor zile.

De obicei plățile încep la 20 ale lunii. Luna aceasta au început mai devreme.

VIENA, 23. — In consiliul de miniștri de azi, membrii guvernului s'au pus în întregime, de acord asupra atitudinii Austriei în politica internațională care se bazează pe principiile menținerii independenței naționale a țării, întăririi mijloacelor sale de apărare și obținerii egalității de drepturi prin negocieri.

Duminecă 24 Martie a. c. orele 3 p. m. se deschide arena de tenis din parcul „Eminescu”, a clubului sportiv „Gloria” din Arad.

Inscrierile jucătorilor se fac zilnic între orele 11—12 din zi, în biroul din chioșcul de pe arenă.

Ieri dimineață a avut loc o consfătuire național-țărănistă sub președinția d-lui Mihalache. S'au discutat evenimentele la ordinea zilei,

Reviste

„Societatea de Măine”
Anul XII. nr. 2. Febr. 1935.

Revista socială-culturală „Societatea de Măine” de sub conducerea dlui Ion Clopoșel, a apărut cu un număr excelent din toate punctele de vedere.

Singura meteahnă a revistei este prețul ridicat, ceea ce lasă de dorit.

Din materialul bogat menționăm:

150 ani dela martiriul revoluționarilor din munții Apuseni, de Horia Trandafir. — Urmările răscolului: patenta din 1785, de Ion Lupas, — Spre satul de mâine, de Petru Suciu. — Președintele Masaryk, de Ion Clopoșel. — Cunurie, Tulnic (versuri) de V. Copilu-Chiștră. Etc., etc.

Redacția și Ad-ția: București, 2 — str. Aviator Munteșcu 48.

Costul unui exemplar 30 lei.

S'a întâmplat însă că a venit afacerea cu Janka Pusta, care a compromis la Geneva atât guvernul maghiar cât și pe dl. Eckhardt personal, în urma eșirii violente pe care a avut-o în discursul său, în lipsa argumentelor.

Faptul acesta a determinat pe șeful micilor agrarieni să abandoneze diplomația și să deschidă din nou lupta în contra politicii bazată pe teroare, ce se practică în Ungaria. În scurt timp, dl. Eckhardt și-a recăștigat simpatia masselor, cărora eșecul dela Geneva le-a fost tălmăcit drept un succes.

Este deci natural ca guvernul Gombos să caute pe ori cale a înăpădăca activitatea d-lui Eckhardt, cu atât mai mult, cu cât acum nu mai are nici sprijinul partidului Bethlen-ist.

Poporul din Ungaria (majoritari și minoritari) a ținut însă să facă dovada că s'a

examinându-se rezultatele conferințelor vaidiste dela Sinaia. S'a făcut pregătirea pentru ședința comitetului executiv de azi.

D. Mihalache a avut o convorbire telefonică cu d. Lupu, care se află actualmente în străinătate.

Camera va ține ședințe regulate și luni, deși e sârbătoare, fiindcă bugetul trebuie să fie votat până la 1 Aprilie. Guvernul de acord cu șeful partidului liberal, a hotărât ca sesiunea Parlamentului să fie închisă la 15 Aprilie.

In comisiunea bugetară a Camerei, d. Victor Antonescu ministrul de Finanțe a făcut o dare de seamă asupra bugetului și felului alcătuirii lui. După intervențiile d-lui Madgearu și Răducanu comisiunea a adoptat proiectul de buget.

D. Trojanovski, ambasador sovietic, a declarat că un războiu în Europa ar deveni inevitabil un războiu universal. Rusia e gata să apere integritatea teritoriului său, dar dorește pacea.

Luni, 25 Martie, fiind sărbătoare legală, autoritățile publice și școlile sunt închise.

Comitetul Corului „Aurora” al tipografilor din Arad, în urma înțelegerii cu dirigintele corului, dl Octavian Lipovan, aduce la cunoștință, că orele de cânt nu vor fi schimbate, ci se vor ține și pe mai departe, pentru toate vocile, în fiecare Marți și Joi, seara la orele 8, în localul Căminului Gutenberg. Tot la aceeași oră se pot prezenta și membrii noui cari voiesc a lua parte în cor.

Pardesii, mantale din piele, trenchout, haine pt. bărbați și copii, în cel mai ieftin și mare asortiment se găsesc la

Muzsaly, Arad

VIS-A-VIS DE TEATRU

săturat de-a mai îndura teroarea și că vrea să sprijinească pe oricare om politic care îi promite un tratament omenes. Poporul — pătura de jos — s'a săturat a fi iobag și în secolul XX-lea.

Intrundând salvele jandarmilor, iobagii unguri au demonstrat că prețuiesc libertatea mai mult decât viața însăși.

Așa a început, în 1437, și răscoala din Ardeal.

Țăranii — români și unguri, deopotrivă de oprimați de nobilimea care formase așa numita „Uniune a celor trei națiuni” (privilegiate ungurii, secuii și sașii — s'au văzut îngenunchiați până li se luase și dreptul de a se muta de pe o moșie pe alta, de-a se plânge dregătorilor și regelui, în schimb birul se tot mărea.

Poporul, în frunte cu Vlad Bana, Ladislau Biro, judele

Cine n'a auzit de el? Și fericiți cei cari l-au putut vedea pe scenă!

Ieri dimineață ni s'a comunicat că celebrul actor, care e născut la Trieste, a obținut naturalizarea italiană, renunțând la cetățenia austriacă.

Era o dorință a lui, pentru care a luptat.

Era dorința ultimă care i s'a îndeplinit. Căci aflăm că marele artist, creatorul care a purtat cu el, cu cei pe cari îi interpreta, o lume întreagă, a încetat din viață, fiind în vârstă de 55 ani.

Cauza morții uriașului geniu, este o complicație de pneumonie. Clipele date lumii, de pe scenă, de acest titan al teatrului nu vor putea fi niciodată uitate...

Liga Antirevizionistă Română, Org. Reg. Arad.

Nr. 133/1935.

Publicațiune

Liga Antirevizionistă Română, Organiz. Reg. Arad, invită pe antreprenorii cu brevet de măiestru cioplitor în piatră, să ia parte la licitația cu oferte scrise pentru construirea din granit de Deva (trahit) a unei Cruci ce se va ridica în Arad (bulvardul Regele Ferdinand) în cinstea martirilor pentru Unire, ai orașului și Județului Arad din anul 1918—1919.

Ofertele, — după modelul pe care amatorii îl vor ridica dela Secretariatul Ligii (A. Petruțiu, str. D. Grecianu Nr. 5), — se vor înainta Secretariatului sigilate sub plic la 9 Aprilie 1935 orele 12, din zi, împreună cu garanția în numerar de 10 la sută, dela suma oferită.

DE INCHIRIAT o locuință din 3 camere, baie și toate dependințele, dela 1 Mai, str. Grigorie Alexandrescu 26, Arad. Chirie ieftină.

Cețiți și răspândiți
„Ardealul”

Planul, devizul, condițiile de licitație și contractul se pot vedea la Secretariat între orele 14—18 din zi.

Arad, la 17 Martie 1935.

Președinte,
† Dr. Grigorie Comșa
Episcopul Aradului

Secretar,
Aron Petruțiu

Primăria Municipiului
Arad

No. 4855/1935.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria Muni. Ipiului Arad,

in ziua de 18 Aprilie 1935, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera No. 59, licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru furnizarea cantității de cca 400 (patrusute) vagoane a 10.000 kgr. lemne de foc cal. I. tăetură de 2 ani, despicate, esență cer, fag și gorun amestecate.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității publice și potrivit normelor de licitație în vigoare.

Ofertanții cari vor lua parte la licitațiune vor depune în mâinile Comisiunii de licitații, odată nu oferta (care se va întocmi în dublu exemplar) și o garanție de 5% în valoarea ofertei, iar oferta se va face numai în baza caetului de sarcini tip, precum și a condițiilor speciale, cari pot fi văzute în camera Nr. 59 a primăriei, în fiecare zi de lucru între orele 11—1.

Arad, la 9 Martie 1935.

TEATRU
„REGINA MARIA”
Turneul cu

„Școala
Contribuabililor”

Comedie în 3 acte cu
Tony Bulandra, Marietta Ducelescu, V. Ronea, V. Mazimilian, Cella Marion, Fr. Cristian, Ionel Țăranu, Jules Cazaban, V. Bulandra, etc.
Vineri 29 Martie, Lugoj.
Sâmbătă 30 Martie, Timișoara.
Duminecă 31 Martie, Arad.
Luni 1 Aprilie, Oradea.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Femeea bestia și virtutea

cu
**Clark Gable,
Myrna Loy.**

Interpreții din filmul
„MEDICUL”.

Mare film senzațional.

Reprezentările
Dela orele 11.30 a. m. și 3 p. m.
Matineu.

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

CORSO

Programul de azi:
Comedia cea mai nouă

Mica Dorrit

cu
**ANNY
ONDRA**

După romanul lui Dickens

Reprezentările

Dela orele 11.30 a. m. și 3 p. m.

Matineu.

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Sosește marina

Comedie.

cu

James Cagney, Gloria Stuart.

Dela orele 11.30 a. m. și 3 p. m.

Matineu.

La orele 5, 7.15 și 9.15

URANIA

Marti 26 Martie, premieră!

Cel mai senzațional film al lui

Harry Piel

Drințul manejului

Cu acest film Harry Piel a ajuns la cel al 100-lea film al său

Se intenționează scumpirea zahărului

Aviditatea de câștiguri grase a Frânghienilor cere sacrificarea consumatorilor

Se vede că așa-i sortit românul: să ducă singur greul, în timp ce veneticii se înfruptează, își fac situații strălucite și apoi sfidează cetățeanul nenorocit al acestei țări, pe care nimeni nu-l apără.

Pierde toată lumea, numai Frânghienii câștigă

De câte ori nu s'a scris în presa din întreaga țară, despre specula la care-i supus consumatorul român? De câte ori nu s'a protestat contra spoliatorilor răbduriiului român, grupați în trusturi ca cel al zahărului? De câte ori nu s'a demonstrat că industria de zahăr din țară este parazită și că, în primul rând, Statul este cel care pierde.

Noi am arătat că în străinătate, zahărul poate fi cumpărat cu prețul de 5 lei kgr. Dacă s'ar reduce taxele vamale, pentru importul să se poată face, consumatorii români ar putea să se aprovizioneze cu zahăr eficient și, de bună calitate. Statul de asemenea ar câștiga, pe de o parte din taxele vamale, iar pe de altă prin taxele de consumație cari se percep.

Ar câștiga de asemenea și producătorii, pentru că Statul român ar fi în măsură să încheie o convenție cu Statul producător de zahăr, ca materia primă — sfecla — să fie importată din România pe un preț mai mic, decât se dădea în condiții de plată înstate, spre deosebire de cele impuse de speculanții grupați actualmente în jurul fabricilor de zahăr.

In Arad s'a înregistrat cea mai nerușinată speculă

Fabricile de zahăr dela noi au încheiat cu producătorii de sfeclă contracte cari, prin felul cum au fost aplicate, s'au dovedit a fi unilaterale: obligațiunile fiind foarte impuse producătorilor. Aceștia singuri au trebuit să execute punctele din contract, în timpul ce fabrica rmeanului Frânghian, nu.

Au fost bieții oameni speculați în cel mai rușinos mod. Au fost furati la câmar, au fost amanați cu plata, iar mai apoi pretenziuni s'au li-au fost achitate în natură: li se dădea zahăr în rețel zilei.

Dar, și mai rușinos, după ceastă ispravă, un funcționar al fabricii se posta la oare, cumpărând zahărul pe un preț de nimic.

Producătorii din satele mai depărtate se invocau numai că să poată pleca spre casă, în timp ce restul blinda orașul, căciulindu-se comercianților. Dar nici aștia nu plăteau mai bine, decât să sârmanii oameni, iar deau mai mult decât ce ar fi fost întreg câștigul.

Ghiftuirea Frânghienilor

Aceasta se întâmplă în timp ce armenii fabricilor de zahăr se ghiftuiau cu câștiguri de miliarde. Când — datorită campaniilor prin

presă, de acum câțiva ani — trustul zahărului a fost obligat să reducă prețurile cu zece lei la kgr. Frânghienii n'au dat faliment ba, din contră, trăiau ca în sânul lui Avram Prin urmare, și în această nouă situație ei tot în câștig erau.

Să nu se scumpească zahărul, ci să se eficienteze

Guvernul a hotărât ca, pentru a se echilibra bugetul pe anul viitor, să se mărească unele impozite, aplicate sub formă de taxe pe consumație. În consecință se va mări și taxa de consumație la zahăr, cu doi lei. Trustul zahărului intenționează ca acest nou impozit

să-l arunce în spatele nenorocitului de consumator pentru că, vezi Doamne, să nu falimenteze Frânghienii.

Ei bine, pentru acest lucru e nevoie de o mare nerușinare. Dar dacă armenii din fruntea fabricilor de zahăr nu mai au pic de bun simț, ar trebui totuși să existe cineva, o autoritate oarecare, pentru a-l pune cu botul pe labe și a le mai tăia din beneficii. Pentru că, dacă fabricile de zahăr vor suporta noul impozit, cu siguranță nu vor falimenta, consumatorul însă, nu i se mai poate cere nici un sacrificiu, căci și cele pe cari le-a făcut până acum nu le mai poate suporta.

O inițiativă laudabilă

Un tânăr absolvent al Academiei Teologice din Arad, Nicoară Sasu, a stârnit admirația publicului la festivalul de Dumineca trecută dela Palatul Cultural, executând câteva bucăți clasice.

Faptul ne-a umplut de bucurie, dar în același timp simțeam și o mâhnire: „Ce folos, ne ziceam, dacă și acest tânăr talentat este mernit — ca mulți alții pe cari t-am cunoscut — să rămână în umbră?” Și mâhnirea noastră prindea contur, se transforma într-o legitimă revoltă față de o anumită specie de oameni cari, datorită în cea mai mare parte hazardului, au ajuns într-o fericită situație materială care, cred ei, li îndreptățește a se numi „intelectuali români”.

Eram revoltați în contra tuturor turbăciunilor arămii, cu stagiul de halbițari în portul Galați și zarzavagii în Piața Mare, prioșii în Aradul cu trecut cultural românesc și transformați subtil în mări proprietari de stabilimente industriale, în halbițari intelectuali. Eram revoltați în contra acestor „intelectuali” cari o viață întreagă s'au opintit din greu cu roaba pe străzile Galaților, pentru că azi să nu

mai coboare din timuzine nici măcar pentru a trece prajul unei săli de conferințe, necum să mai contribuie la ridicarea pr'unii element talentat.

Dar norocul este că în acest oraș cu tradiție culturală se mai găsesc intelectuali adevătați cari, deși cu situații materiale modeste, sunt gata oricând a-și da obolul pentru asemenea scopuri.

E vorba de gestul d-lui dr. Lazar Nichi, directorul Palatului Cultural, care a convocat pe intelectuali români arădani cu scopul de-a găsi modalitatea ca tânărul Nicoară Sasu să fie trimis în străinătate pentru studii muzicale. Dl. dr. Nichi nu este la prima inițiativă de acest fel, spre cinstea sa și a românilor arădani printre cari se numără. Listele de subscripție lansate printre români și solicitate de minoritari, vor veni în sprijinul acțiunii începute. Intelectualilor români cari au înțeles și au sprijinit arta profesorului T. Romană și cari, desigur, vor sprijini în aceiași măsură și pe tânărul Nicoară Sasu, li se vor alătura toți bunii români.

Ofensiva agricolă la Săvârșin

SAVÂRȘIN, 24. — În cursul zilelor de ieri și azi au avut loc conferințele d-lui ing. agronom inspector Nicolae Iancu, în legătură cu ofensiva agricolă, despre „Intensificarea producției agricole, modul cum trebuie să se execute muncile agricole de primăvară, cauzele crizei agricole, valorizarea produselor agricole, standardizarea produselor agricole pentru a le face accesibile pietelor de desfacere și exportului în străinătate”.

Acestea însă, a constatat

conferențiarul, nu se pot înfăptui decât prin organizarea producătorilor în asociații agricole.

D. dr. Martha, medicul veterinar al județului, a dat sfaturi sâtenilor despre felul cum trebuie să-și îngrijească animalele și în special caii.

Conferințele acestea au fost organizate de Camera de Agricultură, secția Arad și s'au ținut în cadrele școlii țărănești. Înființată de tânărul și inimosul preot Păcurariu, din Săvârșin, școală care tinde la educarea țărănilor.

In Anglia se înalță rugăciuni pentru pace

„Times” publică câteva scrisori ale unor înalte personalități bisericești, prin cari se declară că zilele acestea,

pacea lumii este în joc și se cere să se înalțe rugă, în legătură cu vizita lui Sir Simon la Berlin.

Sedința Comitetului central al partidului naț.-țărănesc

BUCUREȘTI, 24. — Azi, la clubul central al partidului național-țărănesc a avut loc o sedință sub președinția d-lui I. Mihalache a Comitetului central al partidului. Din cei 110 membrii au fost prezenți 97. A lipsit d. dr. Lupu, care se găsește în streinătate și cei 11 foști miniștri cari s'au grupat în jurul d-lui Vaida. D. Mihalache, în soțit de dnii Maniu, Madgearu și Costăchescu, sunt primiți de membrii comitetului cu aclamații. După ce d. Mihalache salută pe membrii comitetului și arată că sedința de azi ste consacrată clarificării situației din partid, începe a arăta că programul partidului a fost votat în Februarie de întregul partid cu unanimitate. Propunerea dlui Vaida cu lozinca „Numerus valachicus”, a rămas să fie discutată din sânul partidului și nicidecum să fie dusă în fața opiniei publice, până la congresul general. Diversiunea a pornit dela organizațiunile din Sibiu și Someș.

— Dacă ași fi convins că acțiunea d-sale duce la rezultate bune, a spus dl. Mihalache, eu aș fi primul care aș îmbrățișa această propunere. Sunt convins că deservește interesele tuturor. Arată apoi că d. Vaida s'a îndepărtat dela programul inițial al partidului, neținând seama de hotărârile delegației permanente și ale comitetului central. S'a cerut în mai multe rânduri convocarea congresului regional fără ca d. Vaida să dea curs acestei cereri. D.

Mihalache dă citire scrisorilor cari s'au schimbat între dsa și d. Vaida din cari reiese ca d. Mihalache a făcut totul pentru a înlătura ruptura. Citește deasemeni și scrisoarea d-lui Vaida, prin care declară: „Partidul sunt eu și țara e în jurul meu”.

În fine, arată tragedia dela oficiosul partidului din Cluj „Patria”, unde s'a dat asalt asupra colaboratorilor acestui ziar, care a rămas credincios conducerii centrale. Aduce elogii d-lui dr. Buteanu Aurel, care cu un curaj demn de remarcă a știut să apere prestigiul partidului. Întreaga sală strigă: „Bravo Buteanu!”

La cuvântul d. Grigore Găfencu care, după ce arată că a servit sub cei trei șefi ai partidului, d-nii Maniu, Vaida și Mihalache, regretă că s'a ajuns în situația din clipa de față.

Luând cuvântul d. Maniu spune că pentru dsa e cea mai mare durere să se despartă de cei mai buni prieteni ai săi dnii Al. Vaida și Aurel Vlad. Speră însă că mai există posibilitatea de revenire. Cere să i se dea pline puteri președintelui ca să găsească soluționarea conflictului.

Și d. dr. Lupu, acum 7 ani s'a despărțit de partid pe chestiunea de principii. Împăcarea care s'a făcut, a izvorât din propriile sentimente a celor cari au fost odată împreună. Nu trebuie să lăsăm pe d. Vaida să rămână în afară de cadrele partidului, acum la sfârșitul vieții sale.

Comunicatul

Comitetul central executiv al partidului național țărănesc, a dat seara un comunicat care cuprinde următoarele puncte:

1. Partidul naț.-țărănesc rămâne ferm pe linia programatică și tactică stabilită cu unanimitate voturilor în sedința comitetului central executiv din 10, 11 și 12 Sept. 1934 și dela 1—5 Februarie 1935.

2. Incidentele desfășurate prin așa numita „Acțiune Vaida” nu au la baza temeri programatice precum s'a căutat a se înfățișa opiniei publice. Preocuparea de a asigura primatul muncii

românești este concretizată în cuprinsul programului printr-o serie de măsuri practice și eficace. Programul partidului votat cu unanimitate în sedințele dela 1-5 Februarie curent a fost elogiul de însuși d. Vaida-Voevod.

Incidentele petrecute sunt de natură disciplinară și statuară. Ele au origini mai vechi și anume refuzul dlui Vaida de a convoca organele regionale ale Ardealului și Banatului, singurele rămase în întârziere — precum și stabilirea ordinii statutare în câteva județe din Ardeal.

Inchiderea expoziției d-lui I. Romană

Dl. T. Romană, pictorul de mare talent și profesor în București, închide azi, luni, expoziția de pictură dela Palatul Cultural.

Pe cât de mare ne-a fost satisfacția atunci când dl. T. Romană a descins în localitate, pe atât de adâncă ne este mâhnirea acum, când ne părăsește. Dar ta-

lentatul artist, în apostolat cultural și național pe care-l săvârșește, trebuie să cuture țara întreagă.

Azi, fiind ultima zi, amatorii cari au reținut tablouri, sunt rugați a le ridica.

Dl. T. Romană pleacă la Timișoara, unde va expune la clubul „Lloyd”, între 28 Martie și 14 Aprilie.

Noua Constituție poloneză

VARSOVIA, 24. — Noua constituție conferă puteri foarte întinse președintelui republicii care devine arbitru suprem. El este șeful suprem al armatei și are dreptul de a declara războiul și încheia pacea. El numește pe președintele Consiliului de miniștri, care e răspunzător față de el.

iar nu față de Dietă. Când Dieta e dizolvată, președintele republicii poate promulga decrete legi Dieta e aleasă pe timp de cinci ani. O treime din Senat este numită de președintele republicii. Toți cetățenii se bucură de egalitatea de dreptură fără deosebire de masă, religie sau naționalitate.

VIATA SPORTIVĂ

Prahova—Gloria 2:0 (1:0)

Aspecte. A fost o minune ca după înfrângerea suferită de Gloria la Oradea Dumineca trecută, să vedem puzderia de spectatori cari au asistat ieri după masă la matchul dintre veteranii arădani și șoimii prahoveni.

Înainte de alinierea echipeilor pe teren, toată lumea era de acord că victoria va reveni Gloriei.

Într'un colț al tribunei, doi prahoveni stăteau de vorbă. La un moment dat, unul avu o sculpiră:

— Mă Nae, ce-ar fi să câștigăm matchul de azi?

— Fugi dracu' bă, îi răspunse celălalt, c'o să plecăm cu tinicheaua de coadă. P'onoarea mea!

Dar de 'ndată ce începu desfășurarea ostilităților, Nae, prahoveanul, deveni optimist:

— Te pomenești, c'or fi călcăt ai noștri cu dreptul azi dimineață..

Nu știm cum or fi călcăt prahovenii, dar gloriștii calcă, de un timp înceace, în străichini. În poartă, un ăla lung și prost căsca gura, spânzurându-se tot timpul de plasă. Ceilalți 10, fugăreau mingea desorientați.

După primul goal, Nae prahoveanul prinse ași arăta aurul danturii, râzând cu gura până la urechi.

— Mă Nae, interveni din nou celălalt prahovean, să ne dăm jos din tribună. Simt că-mi vine amețea!

Până la sfârșitul reprizei, d. Bujor Truia se agita zădărnice pe tuse, iar d. Lupșa nu și mai găsea locul în tribună.

În pauză, câțiva țânci „pu-neau țara la cale” lângă bufetul d-lui Auer. Acesta, enervat de rezultatul reprizei și pentru a-i mai tempura, le-a făcut câte un duș cu... sifon. Dealtfel, sistemul a fost adoptat și de d. I. Vulpe, cu deosebire că dsa a luat „intern” și a colorat apa gazoasă cu nițel vin de Minis.

Celelalte 45 de minute, au fost o adevărată catastrofă pentru Gloria.

Cei doi prahoveni, pripășiți prin tribună, aveau de lucru necontenit cu Tarzan. Numai că „Tarzanul” lor era cam pipernicit. După marcarea celui de al doilea goal, credeam că se rupe tribuna cu ei:

— Mă Nae! Cine zicea că băeții noștri e proști și nu știe să joace?

La esire, am vrut să cunoaștem părerea d-lui Iosif Vulpe și l-am întrebat cine ar trebui schimbat din echipă.

— Toți unsprezece, căzu răspunsul.

ARAD, 24. — Azi s'a consumat în localitate matchul Gloria—Prahova (Ploiești). Acest match s'a disputat în cadrul competiției „Cupa României”.

Surprinzător, însă pe bună dreptate, victoria le-a revenit „republicanilor” cari jucând și anul trecut la Arad după impresia lăsată atunci nu prezentau mare interes sportivilor din loc.

Prin matchul de azi Prahova șters impresia proastă din anul trecut, când a fost învinsă de Gloria cu 5:1 și în

locul acesteia a câștigat simpatia spectatorilor.

Cum au jucat echipele

PRAHOVA. — A produs un joc vioiu, plin de vlagă multumită căruia a putut să învingă pe „langsamii” gloriști. Acțiunile au fost cu mult mai reduse decât ale arădanilor, însă au întrebunțat toate ocaziile fericite. Portarul i-a salvat dela înfrângere.

Apărarea a muncit mai mult decât linia de atac.

Gloria, zicala românească: „în zadar cârpești un lucru rău, căci bun tot nu-l faci”.

În zadar au schimbat câteva elemente, căci echipa, în general, a rămas tot aceeași. Gloria-i tot Gloria. Ce e drept a întrecut cu mult pe Prahova în ce privesc acțiunile, însă păcat că nu au exploatat ocaziile.

Îi lipsește rutina și rapiditatea; două condiții importante pentru a da jocului o factură supertoară.

Loviturile la poartă au fost mai întetite ca altădată, dar toate au fost ratate și mai cu seama cele din imediata apropiere.

Domnul Keller a arbitrat multumitor. I s'au aliniat formațiile:

Prahova: Iordăchescu—Rahat, Ionescu Müller, Vasilescu, Popescu—Georgescu II, Rheingruber, Georgescu Tarzan, Niculescu, Atanasiu.

Gloria: Ajeu—Hustik, Valențir—Ökrös, Faur, Baici, Tudor II, Ioanovici, Dobra, Aliman, Mercea.

Gazdele au lovitura de începere. Balonul este perindat peste întreg terenul.

Abia în min. 17 încep să se evidențieze acțiunile Gloriei, cari încep printr-o frumoasă combinație Ioanovici—Aliman, Mercea, ultimul trăgând la poartă, însă Iordăchescu plonjează foarte frumos.

În minutul 22 Iordăchescu respinge o altă minge periculoasă, trimisă de Tudor, apoi Aliman trimite peste poartă.

Ceva mai târziu, Dobra încearcă pe Iordăchescu însă acesta este la loc și prinde.

În minutul 26, prima si-

tuație critică la poarta Gloriei. O învâlmășeală care-i clarificată de Ageu.

Un minut mai târziu, Aliman schootează frumos, dar Iordăchescu apără.

În minutul 37 Atanasiu demarează, centrează și Georgescu-Tarzan marchează trimițând balonul în colțul stâng al porții (1:0).

Gloria reacționează, însă tot fără succes, urmărită fiind de ghinion.

În min. 39 Tudor trage puternic spre poartă, Iordăchescu respinge, Aliman reia cu capul, portarul respinge din nou, iar pentru a doua oară, trimite cu... mâna.

Gloria atacă însă Iordăchescu salvează toate situațiile.

Înainte de sfârșitul reprizei, Mercea silește pe Iordăchescu să acorde corner, care rămâne însă fără efect.

Și în repriza secundă Gloria continuă combinațiile cari însă se spulberă când în brațele portarului, când afară.

În min. 3 la poarta Prahovei ia naștere o învâlmășeală care a oprit pentru un minut respirația publicului. Mercea după ce schimbă de vreo câteva ori mingea cu Aliman, o trimite fulgerător la poartă. Portarul nu poate decât să respingă mingea la Tudor, care iarăși o trimite spre poartă, dar din nefericire pentru Gloria Iordăchescu respinge cu capul. Balonul ajunge iarăși la Tudor, apoi în brațele portarului.

Dobra mai încearcă de două ori poarta. Faur la fel. Fără rezultat însă.

Prahova reacționează. În min 20, Rheingruber pasează lui Tarzan care dela distanță înscrie al doilea goal (2:0).

În min. 35 Rohat faultează pe Mercea în careu. Faur bate 11 m. în bară, de unde mingea sare peste poartă.

Prahova e hotărâtă a menține rezultatul de până acum, astfel că nu se mai văd acțiuni. Mercea a mai încercat odată pe Iordăchescu, dar fără rezultat.

Despre echiperi

Prahova. Fără îndoială, cel mai bun echipier al oaspeților a fost tânărul de mari speranțe Iordăchescu care a contribuit în mare parte la victoria. A salvat situații foarte critice datorită spiritului calm și plasmărea la locul potrivit.

Dintre fundași Ionescu a întrecut pe Robret.

Dela mijlocuși Vasilescu, iar dela atac Georgescu I, zis „Tarzan” și Atanasiu. **Gloria.** Ageu, fără nici o sculpiră, a primit două goaluri parabile.

Hustik prea greoiu, a fost bun la loviturile libere.

Volentir cam slăbuț.

Ökrös foarte bun, Faur la fel, însă putea să se abțină dela câteva faulturi urâte.

A ratat un 11 m.

Baici conștiincios.

Atacul este problema cea

mai grea și partea cea mai slabă a Gloriei.

Fiind încercate două achiziții noi: Tudor și Ioanovici. Primul a dat satisfacție jucând frumos și merită a fi reținut și pe mai departe în echipă, căci desigur dacă va mai juca două matchuri se va obișnui și astfel se va rezolva un punct slab al înaintării. Ioanovici foarte slab.

Dobra de astădată cam slab. Flancat de doi tineri sub toată critica, a făcut tot ce i-a stat în putere. Pentru viitor însă, promite.

Aliman ar avea lovituri frumoase însă unui atacant i se mai cere și rapiditate, celace lui îi lipsește.

Mercea rapid, însă nesigur la lovituri.

„Cupa României” în țară

Venus—Olimpia CFR (Sătmăre) 3:1 (3:1)

BUCUREȘTI. — Campionii naționali au învins cu greu pe sătmăreni, cari, în repriza doua au ținut piept atacurilor venuste.

România—Makabi 1:0 (1:0)
CFR (Buc.)—CFR Sim. 4:2 (0:1), la Simeria.

„U”—Elpis (Constanța) 8:0 (4:0)

CLUJ. — Universitarii în mare formă au zdrobit adversarul.

Ripensia—ACFR 2:1 (1:1, 1:1, 1:1)

BRAȘOV. — După două prelungiri Dobai asigură victoria timișorenilor.

Chinezul—Vitrometan 6:0 (4:0) la Mediaș.

Phönix (Baia Mare)—Dacia—Unirea 3:2, la Brăila.
Unirea-Tricolor—Mureșul 1:1

TG. MUREȘ. — Terminându-se la egalitate, matchul a fost prelungit de două ori,

însă rezultatul a rămas neechibat. Matchul se va rejuca București.

CAO—Iahn 4:0, la Cernău
Juventus—S. S. Sibiu 3:1 la Sibiu.

Tricolor—RGMT 2:1 (1:0) la Baia-Mare.

CAT—Crișana 2:0 (1:0)
TIMIȘOARA. — Atleticii

mișoreni au înregistrat o mare surpriză învingând echipa Baratky.

Crișana a jucat un timp mai cu 10 oameni, Matei în turându și piciorul.

Au marcat Korony și Irago.

ASCAM (Buc.)—Vulturii (0:0), la Lugoj.

Divizia Națională B.
CFR—CFR (Oradea) 2:1 (1:0) la Cluj.

Jiul—Rovine Grivița 0:1 (0:0), la Petroșani.
ILSA—UDR 4:0 (2:0)

TIMIȘOARA. — Timișorenii continuă cu seria frumoasă succese, amenințând serios Jiul.

Campionate cat. I. Arad

SGA—Juventus 7:0 (2:0)

Gimnasticii au surclasat pe Juventus printr-o ploaie de goaluri, marcate de Csipai, Csányi, Körösladányi, Kovács (2), Halbauer și Fritz S'au remarcat: Drăgan, Mihály, Csipai și Körösladányi dela învingători și Vidai Beteg, Farkas și Beke dela învinși.

Csányi (SGA) și Igaz (J.) au fost eliminați.

A arbitrat d. Marița.

Întelegerea—Șoimii 2:0 (2:0)

Pe terenul Olimpiei, Întelegerea a dispus de Șoimii cari în repriza doua au jucat mai frumos, însă n'au putut înscrie nici un goal.

A marcat Merkli.

S'au relevat Ipacs III, Farkas I, Farkas III și Merkli dela Întelegerea și Soare, Dandea, Negrea și Cheta dela Șoimii.

A arbitrat d. Ciorogariu.

Olimpia—Transilvania 2:1 (1:1)

Micălăcenii în mare formă și-au însușit o victorie valoroasă jucând peste așteptări.

Transilvania a jucat timp de 80 minute numai cu 10 oameni, Soll fiind grav rănit.

Primul goal a fost marcat de Transilvania în min. 6 prin Nicoară (1:0).

În min. 18 dr. Rohan egalează (1:1).

La reluare în min. 40 Mihoc asigură victoria interceptând o passă dela dr. Rohan (2:1).

A arbitrat corect d. Polareczki.

Unirea—Tricolor 3:2 (2:0)

Unirea a învins pe Tricolor la limită după o luptă dărză.

Unirea a condus cu 3 la 0 prin goalurile marcate de Szabo și Sirkor III (2).

Dela Tricolor a marcat Halzsa și Pomacsek din 11

m. făcut de portarul Unirii Mezei.

Au fost eliminați din Ujj II (Un.) în repriza I, mă și portarul Mezei în priza secundă. Un fapt rar s'a întâmplat.

A arbitrat d. Goicea.

Sparta—Hakoah 4:2 (1:1)

„Pincerii” au învins Hakoah care a jucat dur. Seria goalurilor a deschisă de Gallov (H.) min. 10 (0:1) iar peste 6 minute Simonits egalează (1:1).

La reluare Seruga mai scrie al doilea goal pe Hakoah (1:2). Bugariu lează și prin alt goal asigură conducerea. Cel de al treilea goal a fost marcat Krauzer în propria poartă.

Albert (H.) a fost eliminat.

A arbitrat d. Măcean.

Clasamentul:

1 SGA	13	9	4	0	52	12
2 Întelegere	13	8	3	2	29	19
3 Transilv	13	6	3	4	32	23
4 Olimpia	12	6	3	3	30	25
5 Unirea	12	5	2	5	24	27
6 Tricolor	13	3	6	4	19	20
7 Șoimi	12	5	1	6	23	21
8 Hakoah	13	4	3	6	31	32
9 Sparta	12	2	2	8	21	49
10 Juventus	13	1	1	11	10	45

Premiul districtului Arad

Gloria—Banatul 11:0
Întelegerea—SGA 7:0
AMEFA—Hakoah 7:0

Campionat cat. juni

Gloria—ASTRA 3:0 (1:0)

CAA—Stăruința 2:0 (1:0)
Match jucat la Oradea.

Italia—Austria 2:0 (0:0)

VIENA, 24. — Match pentru Cupa Europei Centru. Au asistat 65.000 spectatori. A marcat de două ori Polareczki.

A arbitrat englezul Lewington.

Rezultatele din Ungaria

Ujpest—Hungaria 3:0
Somogy—Cart. III. 2:0

Budai „11”—Bocskai (0:0).

FC Szeged—Attila 1:0
Kispest—Soroksár 4:0